

Beata KĘPIŃSKA¹

PIERWSZE PROJEKTY GEOTERMALNE W POLSCE W RAMACH MECHANIZMU FINANSOWEGO EUROPEJSKIEGO OBSZARU GOSPODARCZEGO

W latach 2016–2017 zostały zrealizowane pierwsze międzynarodowe projekty bilateralne ukierunkowane na geotermię w Polsce finansowane ze środków Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Poprzedziło je wiele lat wspólnych starań polskiego i islandzkiego środowiska geotermalnego. Były to trzy projekty z inicjatywy Głównego Geologa Kraju: *Potencjał dla wykorzystania energii geotermalnej w Polsce – miasto Poddębice* (2016–2017), *Energia geotermalna – podstawa niskoemisyjnego ciepłownictwa, poprawy warunków życia i zrównoważonego rozwoju*, GeoHeatPol (2017) (www.eeagrants.agh.edu.pl), a także *Wsparcie zrównoważonego rozwoju płytkiej geotermii na terenie obszarów objętych Programem Mieszkanie Plus*, Geothermal4Pl (2017) (<https://www.pgi.gov.pl/geothermal4pl/>). Projekty realizowane były przez konsorcja z udziałem partnerów z Polski, Islandii, Norwegii, a także Europejskiej Rady Energii Geotermalnej, EGEC. W przypadku pierwszego z podanych projektów były to zespoły IGSMiE PAN (lidera), AGH, przedstawiciele Miasta i Geotermii Poddębice, a także zespół Krajowej Agencji Energii (Islandia). W drugim z wymienionych projektów brał udział jako partner także zespół z Politechniki Wrocławskiej oraz eksperci i przedstawiciele jeszcze trzech kolejnych miast – Konstantynowa Łódzkiego, Łądko Zdroju, Sochaczewa, ze strony zagranicznej dołączyli partnerzy z Instytutu Christiana Michelsena (Norwegia) i Europejskiej Rady Energii Geotermalnej, EGEC. Trzeci z wymienionych projektów zrealizowało konsorcjum Państwowego Instytutu Geologicznego-Państwowego Instytutu Badawczego (lidera) oraz Instytutu Christiana Michelsena (Norwegia); jest on przedmiotem odrębnego omówienia. W referacie przedstawione zostaną wybrane założenia, cele, działania dwóch pierwszych z wymienionych projektów, a także osiągnięte rezultaty

¹ Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN, ul. Wybickiego 7A, 31-261 Kraków; Polskie Stowarzyszenie Geotermiczne, al. Mickiewicza 30, 30-059 Kraków.

i rekomendacje (zebrane w obszernych raportach, zawierających m.in. m.in. propozycje innowacyjnych projektów pilotażowych w miejscowościach, na które ukierunkowane były te projekty).

Podkreślany w projektach fakt, że geotermia w Polsce jest perspektywicznym źródłem energii, także z punktu widzenia realizacji celów programów EOG i MN, dobra współpraca partnerów wymienionych projektów, wysoki poziom merytoryczny prac, uzyskane wartościowe wyniki i rekomendacje stały się istotnymi argumentami za szerszym wprowadzeniem tematyki geotermalnej do programów obecnego okresu finansowania przez mechanizmy EOG i Granty Norweskie: tych przeznaczonych dla wielu krajów europejskich, jak i tych dedykowanych szczególnie dla Polski.

Słowa kluczowe: energia geotermalna, projekty, finansowanie, Europejski Obszar Gospodarczy, Granty norweskie, 2016–2017, Polska, Islandia, Norwegia, EGEC

THE FIRST GEOTHERMAL PROJECTS IN POLAND UNDER THE FINANCIAL MECHANISM OF THE EUROPEAN ECONOMIC AREA

In 2016–2017, the first international bilateral projects targeted at geothermal energy in Poland financed from the European Economic Area, EEA, were implemented. It was preceded by many years of joint efforts of the Polish and Icelandic geothermal communities' members. These were three projects on the initiative of the Chief National Geologist: Geothermal energy utilization potential in Poland – the town of Poddębice (2016–2017), Geothermal energy – the basis of low-emission heating, improving living conditions and sustainable development, GeoHeatPol (2017) (www.eeagrants.agh.edu.pl), as well as Support for the sustainable development of shallow geothermal energy in the areas covered by the Mieszkanie Plus Program, Geothermal4Pl (2017) (<https://www.pgi.gov.pl/geothermal4pl/>).

The projects were carried out by consortia with the participation of partners from Poland, Iceland, Norway, as well as the European Geothermal Energy Council, EGEC. In the case of the first of the given projects, these were teams from MEERI PAS (leader), AGH-University of Science and Technology, representatives of the Town and Geotermia Poddębice, as well as the team of the National Energy Agency (Iceland). In the second project mentioned, it was also participated by the team of the Wrocław University of Technology (partner), experts and representatives of three more cities – Konstantynów Łódzki, Łądek Zdrój, Sochaczew, foreign partners from the Christian Michelsen Institute (Norway) and the European Geothermal Energy Council, EGEC. The third of these projects was implemented by a consortium of the Polish Geological Institute – State Research Institute (leader) and the Christian Michelsen

Institute (Norway). This is the subject of a separate paper. Selected assumptions, goals, activities of the first two projects will be presented, as well as the results and recommendations achieved (gathered in extensive reports, including, among others, proposals for innovative pilot projects in the cities targeted by these projects).

The fact highlighted in the course of projects' implementation, that geothermal energy in Poland is a promising source of energy, also from the point of view of the objectives of the EEA and Norwegian Mechanism, as well as good cooperation of the partners of the mentioned projects, a high substantive level of the work, valuable results and recommendations became important arguments for a wider introduction of geothermal topics to the programs of the current financing period through EEA and Norwegian Mechanisms: those dedicated for many European countries, as well as those especially oriented for Poland.

Keywords: geothermal energy, projects, financing, European Economic Area, Norwegian Mechanism, 2016–2017, Poland, Iceland, Norway, EGEC

